

1974-2024

50

מאירס ג'וינט
ברוקדייל

אוגדן לאיגום הידע המחקרי של מינהל של"מ (שיקום, ליווי ומניעה) 2023-2016

יואב לפי   זהר אור שרביט

עריכת לשון: סיגל אשכנזי
תרגום לאנגלית (תקציר): דורי ריבקיין
עיצוב גרפי: אפרת ספיקר

עורכת ראשית: רויטל אביב מתוק

המחקר הוזמן על ידי משרד הרווחה והביטחון החברתי ומומן בסיועו

מכון מאירס ג'וינט ברוקדייל
ת"ד 3886 ירושלים 9103702
טלפון: 02-6557400
brook@jdc.org | brookdale.jdc.org.il

ירושלים | אייר תשפ"ד | יוני 2024

תוכן עניינים

i	רקע
i	האוגדן
	פרקי האוגדן
1	1. בני נוער וצעירים בסיכון
1	1.1 בני נוער – תמצית הממצאים
6	1.2 צעירים וצעירות – תמצית הממצאים
11	1.3 תוכניות משולבות לנוער ולצעירים
17	2. נוער בסיכון בהשמה חוץ-ביתית
17	2.1 רשות חסות הנוער – תמצית הממצאים
25	2.2 כנימות ומסגרות חוץ-ביתיות שאינן חלק ממערך המסגרות של רשות חסות הנוער – תמצית הממצאים
34	3. שירות מבחן לנוער – תמצית הממצאים
42	4. חקירות ילדים – תמצית הממצאים
47	5. אוכלוסיות מיוחדות
47	5.1 שורדי זנות וקורבנות סחר - תמצית הממצאים
57	5.2 דרי רחוב – תמצית הממצאים
63	5.3 התמכרויות – תמצית הממצאים
95	6. שירות מבחן למבוגרים – תמצית הממצאים
122	7. יחידות הסיוע שליד בתי המשפט למשפחה ובתי הדין הדתיים – תמצית הממצאים
127	מקורות

חשיפתו של ידע מחקרי נדרשת לעבודתם של אנשי המקצוע בשירותים החברתיים לשם יישום פרקטיקה מבוססת ראיות ומחקר. במשך השנים יזם אגף בכיר למחקר, תכנון והכשרה (מתו"ה) במשרד הרווחה והביטחון החברתי (להלן: משרד הרווחה) מחקרים רבים, והם בוצעו על ידי מכוני מחקר ומוסדות אקדמיים. ידע זה לא היה נגיש דיו לאנשי המקצוע, ולכן השימוש בו מצומצם.

מינהל של"מ (שיקום, ליווי ומניעה) במשרד הרווחה מופקד על מתן שירותי טיפול וכיקוח חברתי, שיקום ומניעה למגוון אוכלוסיות ובהן: קטינים עוברי חוק; אנשים במעגל ההתמכרות, הזנות או העבריינות או הנמצאים בסכנה להתדרדר למצבים אלו. נוסף על כך המינהל מופקד על מתן שירותים למשפחות בסכסוכי גירושין ועל טיפול באלימות במשפחה.

האוגדן

מינהל של"מ ואגף מתו"ה פנו למכון מאיר-סג'וינט-ברוקדייל בבקשה ליצור אוגדן המאגם את כלל הידע המחקרי בתחומי העבודה של מינהל של"מ בשנים האחרונות. זאת כדי להנגיש את ממצאי המחקרים לאנשי המקצוע בשירותים שבאחריות המינהל לצורכי למידה ושיפור השירותים.

האוגדן כולל מחקרים בתחומי התוכן של מינהל של"מ אשר בוצעו ביוזמת משרד הרווחה בין השנים 2016-2023 וכן מחקרים אקדמיים לתואר מוסמך או דוקטור אשר נעשו באישור משרד הרווחה בתחומים אלו באותן שנים. המחקרים באוגדן מסודרים על פי יחידות ואוכלוסיות המינהל. כל מחקר סוכם והודגשו הממצאים העיקריים וההמלצות היישומיות לאנשי המקצוע בתחום. לכל סיכום מחקר צורף, ככל שהתאפשר, קישור למחקר המלא.

כל פרק נפתח בתמצית הכוללת: מאפיינים של התופעה או מאפיינים וצרכים מרכזיים של האוכלוסייה הנדונה בפרק; אתגרים וחסמים מרכזיים אשר עולים מתוך המחקרים בתחום; והמלצות יישומיות.

האוגדן יסייע לאנשי המקצוע במינהל של"מ להעמיק בסוגיות בתחום העיסוק שלהם, להתוודע לפרקטיקות מיטביות וללמוד על תחומי תוכן נוספים המשיקים לעיסוקם. כמו כן אנשי מקצוע אשר מתחילים את תפקידם במינהל, יוכלו להכיר טוב יותר את התחום שאליו הם נכנסים ולשלב בין הפרקטיקה הקיימת ובין ההמלצות העולות מן המחקרים בתחום.

1. בני נוער וצעירים בסיכון

1.3 תוכניות משולבות
לנוער ולצעירים

1.2 צעירים וצעירות

1.1 בני נוער

2. נוער בסיכון בהשמה חוץ-ביתית

2.2 פנימיות ומסגרות חוץ-ביתיות
שאינן חלק ממערך המסגרות של
רשות חסות הנוער

2.1 רשות חסות הנוער

3. שירות מבחן לנוער

4. חקירות ילדים

5. אוכלוסיות מיוחדות

5.3 התמכרויות

5.2 דרי רחוב

5.1 שורדי זנות
וקורבנות סחר

6. שירות מבחן למבוגרים

7. יחידות הסיוע שליד בתי המשפט למשפחה ובתי הדין הדתיים